

DE NYE sykdommene

Over 300 000 personer antas å lide av ME, fibromyalgi og el-overfølsomhet i Norge.

HELSE

Tekst: **Christine Spersrud Haug**
csh@dagbladet.no

Helsedirektoratet anslår at mellom 9000 og 18 000 nordmenn lider av ME, eller såkalt utmattelsessyndrom. Foreningen for El-overfølsomme tror det kan dreie seg om så mange som 150 000 nordmenn som reagerer på elektromagnetiske felt, og Norges Fibromyalgi Forbund antar at 150 000 nordmenn er fibromyalgirammede.

Dyrt

– Problemet med alle disse tre sykdommene er at vi ikke vet årsaken til dem. Det finnes mange synspunkter på symptomer og hvordan det skal behandles, men vi vil ha vitenskapelig bevis på det vi skal behandle, sier leder i Norsk samfunnsmedisinsk forening, Einar Braaten.

Problemet med for eksempel el-overfølsomme er at man vet at noen blir direkte plaget, uten at vi kan måle det eller vite hvorfor det er sånn, påpeker han. Tiltak som pasientene selv mener hjelper er ofte dyre, og de ender opp med å måtte betale alt selv.

Nytt

– Legevitenskapen vil ha en diagnose før man kan gjøre noe. Noen mener at el-overfølsomhet er helt ufarlig. Det gjør det vanskelig for dem som faktisk lider av det. Som doktor og medisinmann skulle jeg ønske vi kunne hjelpe disse folkene. Men vi har noen rammer vi må følge, og det er vanskelig å gi en god oppfølging, forklarer Braaten.

Både el-overfølsomhet og ME

er sykdommer som er relativt nye, ifølge Braaten.

Barbara Baumgarten, leder for ME/CFS-senteret på Ullevål sykehus, forteller at fordi det har vært lagt mye fokus på ME den siste tida, har det blitt enklere for pasientene de siste åra. Men det er fortsatt nokså vanlig at også ME-pasienter misforstås.

– Det går ikke an å ta en test, men det finnes veldig klare og systematiserte diagnosekriterier. Men de har ofte blitt misforstått og følt at de ikke blir trodd, fordi det er vanskelig å bevise at man blir veldig sliten, forteller hun.

ME eller fibromyalgi?

ME kjennetegnes ved at man får en utmattelse som er så omfattende at tidligere aktivitetsnivå blir redusert med minst 50 prosent, ifølge Baumgarten. Man får også søvnforstyrrelser, infeksjonsliknende symptomer, nevrologiske symptomer som for eksempel svimmelhet og hodepine samt ledd- og eller muskelsmerter.

– Man må ha en viss mengde av disse symptomene, og samtidig utelukke andre lidelser. Det skal også være slik at man skal merke en klar forskjell fra før og etter sykdommen kom, forklarer Baumgarten.

Mange likheter

Dag Bruusgaard, fastlege og professor ved institutt for allmenn- og samfunnsmedisin, sier det finnes mange likheter mellom ME, fibromyalgi og el-overfølsomhet.

– Pasientene har alle utbredte smerter, økt tretthet og økte muskelsymptomer. Vi jobber med en hypotese om at det kan dreie seg om en og samme tilstand. Alle leter etter årsaker når du har disse plagene. Noen sier det er amalgam, andre e-stoffene i maten eller elektrisitet. Kanskje det er litt tilfeldig hva man henger seg opp i, sier han.

” Problemet med disse tre sykdommene er at vi ikke vet årsaken.

Einar Braaten, leder i Norsk samfunnsmedisinsk forening.

>>> – Kan ramme alle